

ת"פ (ירושלים) 4353-02-23 - מדינת ישראל נ' מעין איתן שפיץ

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 4353-02-23 מדינת ישראל נ' שפיץ

לפני כבוד השופטת פנינה נויבירט

בעניין: המאשימה

מדינת ישראל
פרקליטות מחוז ירושלים
ע"י עו"ד רינת בן יעקב

נגד

הנאשם

מעין איתן שפיץ
ע"י עו"ד ארז בר צבי ועו"ד רגב בוטבול

גזר דין

א. רקע כללי

1. הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בהכרעת דין מיום 2.2.24, בעבירת הצתה לפי סעיף 448(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") ובעבירת חבלה במזיד לרכב ממניע גזעני לפי סעיפים 413ה ו-144 לחוק העונשין.

2. **עיקר עובדות כתב האישום** - ביום ה- 2.1.23, סמוך לשעה 14:50, נסעו חיילים שקד בן שלוש, עומרי סגל ואלירן עבודי (להלן, בהתאמה: "שקד", "עומרי", ו"אלירן"), בכביש 60, מכיוון היישוב עופרה לכיוון צומת שילה. במרחק של כ- 500 מטרים לפני הכפר תורמוסעיא (להלן: "הכפר") הבחינו החיילים ברכב ששמשותו מנופצת ושחנה בצד הדרך. נהג הרכב ציין בפני החיילים כי יודו לעברו אבנים כקילומטר צפונה מהמקום.

החיילים נסעו על ציר 60 לכיוון צפון על מנת לאתר את מיידה האבנים. כשהגיעו סמוך לכפר, הבחינו החיילים ברעול פנים עומד על אחד המבתרים במקום, כשהוא אוחז באבן ומניף את ידו לעברם. החיילים עצרו את רכבם, ירדו מהרכב ורצו לכיוון רעול הפנים. בתגובה החל רעול הפנים לברוח לעבר מטעים הסמוכים לכפר. אלירן חזר לרכב, על מנת לשמור עליו. עומרי ושקד המשיכו במרדף אחר רעול הפנים, עד שאיבדו עמו קשר עין בכניסה לכפר.

בשלב זה הגיע למקום הנאשם ועצר את רכבו סמוך לרכבם של החיילים. הנאשם ירד מהרכב, ושאל את אלירן, האם הושלכו במקום אבנים. אלירן השיב בחיוב ובמענה לשאלת הנאשם לאן ברח החשוד בידוי האבנים, הצביע אלירן בידו לכיוון הכפר. הנאשם רץ לכיוון הכניסה לכפר, שם פגש בשקד ועומרי, שביצעו סריקות במקום במטרה לאתר את רעול הפנים. הנאשם שאל את שקד ועומרי אם ראו את הבחור שיידה את האבנים ואלו השיבו לו כי טרם הצליחו לאתר.

אז התקרב הנאשם לרכב מסוג פיג'ו, מ.ר. 10-871-32, השייך לתושב הכפר, יוסף צאלח (להלן: "המתלונן"), שחנה סמוך לביתו של המתלונן, הממוקם בכניסה אל הכפר. כנקמה על ידוי האבנים, ובשל כך שחשב שמיידה האבנים, ממוצא ערבי, החליט הנאשם להצית את רכבו של המתלונן, שאין לו כל קשר לאירוע ידוי האבנים, בסברו כי הרכב שייך לערבי. הנאשם הרים שתי אבנים מן הרצפה וזרק אותן לעבר רכב המתלונן במטרה לשבור את שמשות הרכב. האבנים ניפצו את השמשה האחורית ואת חלונו השמאלי אחורי של הרכב. אז, הכניס הנאשם את גופו לתוך הרכב, דרך החלון שניפץ, וחרף צעקות החיילים שיחדל ממעשיו, הצית את הרכב מבפנים. לאחר ההצתה עזב הנאשם את המקום, תוך שהפטיר לעבר החיילים "רק ככה הם יבינו" ו-"מגיע להם". כתוצאה ממעשיו של הנאשם, רכבו של המתלונן נשרף כליל.

במעשיו האמורים, שילח הנאשם אש במזיד בדבר לא לו והרס במזיד רכב מתוך מניע של גזענות מחמת השתייכות למוצא לאומני - אתני.

ב. ראיות לעונש

3. מטעם המאשימה לא הובאו ראיות לעונש.

4. ב"כ הנאשם הגיש אישורים רפואיים בהם תיעוד לאתגר הרפואי עימו מתמודדים הנאשם ורעייתו (נ/1).

מטעם הנאשם העידה אמו, הגב' הדסה שפיץ. האם עמדה על תהליך הצמיחה וההתבגרות של הנאשם, על תכונות האופי של הנאשם - יכולת קשב, תבונה, חיוביות, וכן על כישרונותיו - מוזיקליים ואומנותיים. היא ציינה את תפקידו המרכזי והחיובי במשפחה כאח בכור לששת אחיו הצעירים, את התמדתו בעבודה בשנתיים האחרונות, את חפצו לבנות את חייו באופן חיובי עם בת זוגו, ואת האתגר הרפואי עימו מתמודדים השניים, כאשר למעצר הנאשם השלכות הרות משקל עליו.

כמו כן העיד אב הנאשם, מר ידידיה שפיץ. האב ציין כי הפריע לו שהכרעת הדין ייחסה לנאשם מניע גזעני. הוא תיאר את החינוך שהנחיל לילדיו, בהם הנאשם, לפתיחות ולשלילת גזענות. הוא הדגיש, כי

אין גזענות באופיו של הנאשם. כמו כן תיאר את החיים בשכנות ובחברות עם תושבים ערבים ובדואים, ואת הכבוד וההערצה שהם רוחשים לנאשם.

ג. עיקר טענות הצדדים

5. ב"כ המאשימה עמדה על חומרת המעשה שבעבירת הצתה, בפרט כשהדבר נעשה ממניע אידיאולוגי מתוך נקמה ובדבר הצורך בהעברת מסר חד משמעי שאין לקבל התנהגות כזו, אם ברצוננו לשאוף לחיות במדינה מתוקנת. המעשה היה פרי יוזמתו של הנאשם. הוא הכניס עצמו לאירוע לא במרדף אחר רעול הפנים, נתקל ברכב שאינו קשור לאירוע, ניפץ את שמשות הרכב ולא הסתפק בכך אלא הצית את הרכב מבפנים. כל זאת ביצע ממניע אידיאולוגי מתוך נקמה על אף שהחיילים בסביבה מנסים להניעו מביצוע העבירה.

באשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם, עמדה ב"כ המאשימה על כך שמדובר בבחור צעיר ללא עבר פלילי, אך מנגד, הנאשם לא קיבל אחריות וניהל הוכחות עד סוף ההליך. נוסף על כך עמדה ב"כ המאשימה הצורך בהרתעת הנאשם, בייחוד מאחר שהמניע למעשים אידיאולוגי - גזעני.

ב"כ המאשימה טענה למתחם עונש הולם שנע בין 2 ל- 4 שנות מאסר, ועתרה להטלת 32 חודשי מאסר בפועל, קנס ופיצוי למתלונן.

6. ב"כ הנאשם הדגיש בפתח דבריו כי הוא בטוח בחפותו של הנאשם, אך מכבד את החלטת בית המשפט להרשיעו. באשר לנסיבות ביצוע העבירה, טען ב"כ הנאשם, שמדובר במקרה ייחודי, ספונטני ללא תכנון, ללא הצטיידות מבעוד מועד בחומר דליק, מבלי שהמעשה בוצע בצוותא חדא עם אנשים אחרים, כאשר המעשה הוא תולדה לאירוע המקדים זריקת האבנים, ובוצע בתגובה לאירוע. הצתת הרכב לא בוצעה במקום אורבני, כי אם בשטח פתוח, כמה מטרים מקו בתים ראשון בכפר, מבלי שנגרם נזק בנפש, ואגב גרימת נזק מינורי ברכוש (4,000 ₪). לא שהו ברכב ובקרבתו אנשים שהיו עלולים להיפגע.

באשר לנסיבות חייו של הנאשם טען ב"כ הנאשם כי מדובר באדם צעיר, ללא עבר פלילי, נשוי, כאשר הוא ואשתו מתמודדים עם אתגרים שפורטו, אח בכור לשישה אחים קטנים, כך שלמשפחה עשוי להיגרם נזק עצום כתוצאה מענישתו. בשל בחירות פוליטיות בעברו נדחק הנאשם לשוליים ולא גויס, אך הוא בעל שאיפות נורמטיביות.

ב"כ הנאשם הנאשם טען, כי המחוקק לא הגדיר כי יש להחמיר אם אדם שניהל הוכחות, כאשר עמידתו על חפותו היא זכות יסוד.

על רקע האמור טען ב"כ הנאשם למתחם עונש הולם, שברף הנמוך שלו אינו כולל מאסר בפועל, ואשר יכול שירוצה בעבודות שירות, וברף הגבוה עד 15 חודשי מאסר לריצוי בפועל וכן מאסר מותנה. הוא טען למיקומו של הנאשם בתחתית מתחם העונש ועתר להשתת עונש של מספר חודשי עבודות שירות, מאסר מותנה ופיצוי הולם לנזק שנגרם בפועל.

ד. דברו האחרון של הנאשם

7. הנאשם, בדברו האחרון לעונש, אמר (עמ' 115, שורות 17-23; עמ' 116, שורות 5-1):

"שלום וברכה, אני רוצה לספר קצת על עצמי ועל השאיפות שלי בחיים. אני בוחר להתייחס למה שאמר עורך הדין שלי שקרה לזה נדחק לשוליים. עברתי הרבה דברים בחיים. גדלתי בעמונה שפינו אותנו ב- 2017 הרסו לנו את הבית ועברנו ליישוב אחר ליד שילה. זו חוויה הכי מטלטלת שהייתה לי בחיים ובזכות אנשים צדיקים שבאמת נתנו את כל כולם בשביל הנוער ביישוב הצלחתי לעשות עם עצמי עבודה ולנתב את כל הרגשות שהיו לי שם והתסכולים לדרך טוב של בניה וצמיחה. מהרס וחורבן שחוויתי הפכתי את זה לצמיחה. אחרי 2021 קרה הנורא מכל מבחינתי שבאו ולקחו ממני את הכרם. אביו נטע כרם ענבים ביישוב לכבוד זה שנולדתי ויום יום עבדנו בכרם הזה במשך 21 שנה עד שיום אחד החליטו לעקור אותו. עקרו לנו את הכרם ואחרי הפינוי והחוויה שעברתי עניין הכרם שעוקרים לי את השורש. גם החוויה הזו שהייתה הכי קשה שהייתה לי בחיים החלטתי להמשיך ולבחור בטוב והחלטתי שאני רוצה לנטוע שטחים חקלאיים בישראל וזה מה שאני רוצה לעשות - להיות חקלאי. אבי גם חקלאי עכשיו. במשפחה יש לנו כוורות אנחנו מייצרים דב והיה לנו גם ייצור של יין וב"י יהיו לנו שטחים. אשתי לא נמצאת היום משום שהיא מאד מוצפת רגשית. המלצתי לה לעבוד והיא עובדת בתור סייעת לילד בבית ספר בכפר אדומים. אמרתי לה ללכת היום לעבודה שלא תבוא לכאן. בשנה וחצי האחרונות שאני במעצר בית למדתי הרבה מאד. למדתי והבנתי שהדבר הראשון לכאן שאני רוצה להתרכז בו בחיים זה אני עצמי ואשתי. אני ואשתי ואחרי זה המשפחה שלי ובסוף החברים אבל הכי חשוב זה אני ואשתי. חווינו הרבה בשנה וחצי שהיינו אחד בתוך השנייה שאי אפשר לצאת למשל לאירועים ולהורים שלי היה קשה להחליף את אשתי כי הם רחוקים. בסוף חופש לא היה לנו בשנה וחצי האלה.

לסיכום - אני רוצה להשקיע בחיים האישיים לי בכיוון טוב ואני מבקש בכל לשון של בקשה שתתחשבו. אני אקבל כל החלטה אבל אני מאד מבקש כמו שאמר עורך הדין לפתוח לי פתח ולהקל איתי בעונש".

ה. קביעת מתחם העונש ההולם

8. בהתאם להוראות סעיף 40ג יחד עם סעיף 40יג לחוק העונשין, בעת גזירת עונשו של הנאשם על בית המשפט לקבוע, תחילה, את מתחם העונש ההולם, ולאחר מכן לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם. מתחם העונש ההולם ייקבע בהתאם לעיקרון המנחה בענישה - הוא עיקרון ההלימה - תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות המפורטות בהוראות סעיף 40ט לחוק העונשין.

9. הערכים החברתיים הנפגעים כתולדה מביצוע העבירות בהן הורשע הנאשם הם שלום הציבור, ביטחון ושלמות רכושו וקניינו.

הפסיקה עמדה על החומרה הגלומה בעבירת ההצתה, על השלכותיה ההרסניות וכן על חוסר היכולת לשלוט בתוצאות ההצתה או לחזותן מראש (ע"פ 3149/16 אזברגה נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (9.11.2016); ע"פ 5376/15 ביטון נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (11.2.2016); ע"פ 7139/13 צקול נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (23.1.2014); ע"פ 4311/12 סורי נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (8.11.2012)). זאת גם כשהנזק שנגרם בפועל היה נזק לרכוש בלבד (ע"פ 1727/14 מימון נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (6.1.2015)).

המחוקק הביע עמדתו באשר לחומרה המיוחדת שגלומה בעבירות ממניע של גזענות או עוינות לציבור - מניע המהווה נסיבה מחמירה לפי הוראת סעיף 144 לחוק העונשין. חומרה יתרה מיוחסת בפסיקה לעבירות הצתה המבוצעות ממניע גזעני, הכופה את עמדותיהם הקיצוניות של מבצעי העבירה על הציבור בדרכים אלימות, תוך סיכון לנפש ולרכוש וערעור סדרי המשטר הדמוקרטי (ע"פ 7482/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 41 (15.7.2021); ע"פ 1214/18 נאשף נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (11.11.2018); ע"פ 6928/17 מדינת ישראל נ' אסרף, פסקה 34 (16.8.2018) (להלן: "עניין אסרף"); ע"פ 3793/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 45 (3.5.2020)).

בפסיקת בית המשפט במהלך השנים ניכרת מגמת החמרה בענישה המושתתת על עבירות ממניע אידיאולוגי בכלל ועל עבירות הצתה ממניע אידיאולוגי בפרט. בעבירות מסוג אלו נסוגים כלל שיקולי הענישה האחרים ובהם נסיבות אישיות ושיקולי שיקום, מפני שיקול ההגנה על שלומו ובטחונו של הציבור והרתעת עבריינים בכוח (עניין אסרף, פסקה 24; ע"פ 401/16 מדינת ישראל נ' גבאי, פסקה 17 (28.9.2016); ע"פ 5794/15 מדינת ישראל נ' טויטו, פסקה ה (31.1.2016)).

10. בקביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט להתחשב בנסיבות ביצוען. במקרה שלפני מתקיימות מספר נסיבות לחומרה. הנאשם הצית את רכב המתלונן ממניע גזעני, כנקמה על ידוויי אבנים על ציר התנועה בסמוך לכפר. הנאשם התמיד בביצוע העבירה, לא הסתפק בניפוץ שמשות

רכב המתלונן, אלא המשיך והצית את הרכב. נוכחותם של החיילים במקום וקריאותיהם לנאשם לחדול ממעשיו לא הניאו את הנאשם מביצוע המעשים ולא הרתיעו אותו.

לצד זאת, מדובר במעשה ספונטני, "בלהט הרגע", שלא תוכנן מבעוד מועד, בתגובה למעשה ידוי האבנים בו הבחין הנאשם אגב נסיעתו על הכביש. הנאשם לא הצטייד מראש בציוד לביצוע העבירות ולא עשה שימוש בחומרים דליקים מאיצי בעירה. מעבר לכך, הנאשם ביצע את המעשה לבד, ללא מעורבותם של גורמים נוספים. כתוצאה מהמעשה נשרף הרכב כליל, אך הנזק שנגרם היה נמוך יחסית, שכן מדובר היה ברכב שלדברי המתלונן הורד מהכביש ונעשה בו שימוש רק בתחומי הכפר, ושהמתלונן עצמו העריך את שווי בסך של 4,000 ₪ בלבד (הודעת המתלונן במשטרה ת/52). לא נגרם נזק נוסף לרכוש או לנפש. מעשה ההצתה בוצע במקום מבודד יחסית, בשטח פתוח, בריחוק משמעותי מהכפר - כ- 200 מטרים מקו הבתים הראשון, ושלא בקרבת אנשים (למעט החיילים). היה בכך כדי למתן במידה את פוטנציאל הנזק הגלום במעשה הצתה.

11. אשר למדיניות הענישה הנהוגה, ב"כ המאשימה הפנתה לפסקי דין הבאים, חלקם הארי בעבירות שבוצעו בצוותא, שקדמו להן תכנון מראש והצטיידות בציוד בהתאם, תוך הסבת נזק כבד בפועל, בשונה מנסיבות המקרה דנן:

· ת"פ (באר שבע) 33359-01-21 מדינת ישראל נ' הוזייל (22.03.22) - הנאשם הורשע על פי הודאתו בביצוע עבירת הצתה בצוותא. הנאשם והאחר הגיעו לביתה של המתלוננת - קרובת משפחתו של הנאשם - מצוידים בבקבוקים המכילים חומר דליק ושרפו את רכבה. ברקע המעשים טענות לאורח חיים בלתי מקובל של המתלוננת. נגרם נזק בגובה של כ- 44,000 ₪. נקבע מתחם עונש שנע בין 30 ל- 50 חודשי מאסר בפועל והושת עונש של 36 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית.

· ע"פ 783-22 אורלוב נ' מדינת ישראל (15.05.22) - המערער הורשע על פי הודאתו בעבירה של הצתה בצוותא. המערער מילא דלק בבקבוק בתחנת דלק, ואז שפך את החומר הדליק והצית את רכב מעסיקו של אחר, כנקמה על פיטוריו של האחר. זאת בצוותא חדא עם האחר ואדם נוסף. כתוצאה מהמעשים נגרם נזק לחלקו האחורי של הרכב. נקבע מתחם עונש שנע בין 24 ל- 48 חודשי מאסר בפועל, והושת עונש של 30 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית. בית המשפט העליון הפחית את עונשו של הנאשם וגזר עליו 26 חודשי מאסר בפועל, מטעמי אחידות בענישה בהתחשב בעונשים של המעורבים האחרים.

· ע"פ 901/22 מדינת ישראל נ' אסווד (24.02.2022) - המשיב הורשע על פי הודאתו

בעבירות של התפרעות שסופה נזק ממניע גזעני, הסגת גבול כדי לעבור עבירה ממניע גזעני, היזק בזדון ממניע גזעני והתפרעות. בתקופת מבצע 'שומר חומות' היה המשיב מעורב במעשי הרס והתפרעות בצוותא חדא עם אחרים במלון בעכו, סימן לאחרים לחפש את מקליט הווידאו הדיגיטלי של המלון (DVR) ודקה לאחר שיצא מהמלון הוצת המלון בידי אחרים. כתוצאה מהשריפה נגרם מותו של אחד מאורחי המלון ונגרמו נזקים כבדים בשווי של מעל 2 מיליון ₪. המשיב היה מעורב באירוע התפרעות נוסף שכלל חסימת כבישים, יידוי אבנים, בקבוקי תבערה וזיקוקים. בית משפט קמא קבע מתחם עונש הולם לאירוע ההצתה שנע בין 10 ל 45 חודשי מאסר בפועל ועל האירוע השני נקבע מתחם עונש הולם שנע בין מאסר על תנאי לבין 8 חודשי מאסר בפועל. נגזר על המשיב עונש של 12 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית. בית המשפט העליון החמיר בעונשו של המשיב והעמידו על 22 חודשי מאסר בפועל.

· ע"פ 5633/22 סאלח אל דין נ' מדינת ישראל (28.11.2022) - המערערים הורשעו בביצוע מעשה לינץ' בבני זוג יהודים, וביידוי אבנים, השלכת בקבוקי תבערה וירי זיקוקים במספר אירועי התפרעויות. בית משפט קמא קבע ביחס לאירוע הלינץ' מתחם ענישה שנע בין 4 ל- 8 שנות מאסר בפועל, וכן מתחם ענישה שנע בין 10 ל- 25 חודשי מאסר ביחס לכל אחד מהאישומים הנותרים. הושת על מערער 1 עונש של 84 חודשי מאסר בפועל ועל מערער 2 עונש של חמש שנות מאסר בפועל, וענישה נלווית. בית המשפט העליון החמיר בעונש המערערים והשית על מערער 1 - 108 חודשי מאסר בפועל ועל מערער 2 - 72 חודשי מאסר בפועל.

· ת"פ (חיפה) 15688-08-22 מדינת ישראל נ' אבו ניאת (11.05.2023) - הנאשם הורשע על פי הודאתו בביצוע עבירת הצתה. על רקע קטטה בין אחיו של הנאשם לבין המתלונן, הגיע הנאשם לביתו של האחרון מצויד בחומר דליק, והצית את רכבו של זה. נקבע מתחם עונש שנע בין 24 ל- 28 חודשי מאסר בפועל והושת על הנאשם עונש של 26 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית.

12. ב"כ הנאשם הפנה, בין היתר, לפסקי הדין הבאים:

· ע"פ 3657/16 אל עובר נ' מדינת ישראל (25.01.2017) - המערער הורשע על יסוד הודאתו בעבירה של חבלה במזיד ברכב מתוך מניע של עוינות כלפי הציבור. במסגרת מבצע 'צוק איתן', המערער חרט באמצעות אבן סימני צלב קרס על גבי אחד עשר כלי רכב. בית משפט קמא קבע מתחם עונש שנע בין 4 ל 18 חודשי מאסר בפועל, והשית על המערער עונש מאסר של 8 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית. בית המשפט העליון לא

התערב בעונש.

· ע"פ 6204/13 סופר נ' מדינת ישראל (28.01.2014) - המערער הורשע על פי הודאתו בעבירת הצתה ממניע גזעני בצוותא. המערער הצית בקבוק תבערה שהוכן מבעוד מועד והשליכהו לעבר גדר עטופה ברזנט שהקיפה את בית המתלוננים - ממוצא ערבי. כתוצאה מכך חלק מהברזנט הוצת. בית משפט קמא קבע מתחם ענישה שנע בין 12 ל- 36 חודשי מאסר בפועל, והושת על המערער עונש של 12 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית. בית המשפט העליון דחה את הערעור.

· ע"פ 3183/16 עופרי נ' מדינת ישראל (08.03.2017) - המערער הורשע על פי הודאתו בביצוע עבירת תקיפה בנסיבות מחמירות ממניע גזעני ועבירת היזק בזדון בצוותא. המערער ואחרים קיללו מתלוננים בשל זהותם הערבית, שברו מקל עימו עבד אחד מהמתלוננים, אחר כך רדפו אחרי אחד המתלוננים והלמו בו באלת ברזל ויעה, וכן גרם המערער יחד עם אחרים נזק לחנות מכולת במהלך התקיפה. בית משפט קמא קבע מתחם עונש הולם שנע בין 8 ל- 24 חודשי מאסר בפועל, והשית על המערער 8 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית. בית המשפט העליון לא התערב בעונש.

· ת"פ (מחוזי י-ם) 66152-06-20 מדינת ישראל נ' זחאיקה (07.03.2021) - הנאשמים הורשעו על יסוד הודאתם בביצוע עבירות מעשה טרור של הצתה, עבירות של מעשה טרור ושל ניסיון להיזק בזדון ומעשה טרור של מעשי פיזיות ורשלנות, בגין מספר אירועים בהם שילחו אש באמצעות בקבוקי תבערה וזיקוקים לעבר בית משפחה יהודית בקרבת כפרם, וכן ביידוי אבנים בהר הבית. בעניינו של נאשם 1 שהיה מעורב באופן אקטיבי ביידוי בקבוקי התבערה נקבע מתחם עונש שנע בין 20 ל- 40 חודשי מאסר בפועל, והושת עונש של 26 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית.

· ת"פ (מחוזי י-ם) 60308-05-21 מדינת ישראל נ' עוידה (29.12.2021) - הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות התפרעות, חבלה במזיד לרכב ממניע גזעני ותקיפה בנסיבות מחמירות ממניע גזעני. במהלך חודש רמדאן בעת התפרעות כתגובה 'למבצע שומר החומות', הנאשם ניפץ את שמשותיהן של 4 מכוניות בעזרת מוט עץ גדול שהיה ברשותו, וכן התנפל על עובר אורח יהודי בניסיון לפגוע בו. במסגרת הסדר הטיעון, הוסכם כי על הנאשם יושת 12 חודשי מאסר. בית המשפט אישר את הסדר הטיעון.

· ת"פ (מחוזי חי') 8684-06-16 מדינת ישראל נ' אבו ריא (15.02.2017) - הנאשמים הורשעו על יסוד הודאתם בעבירות של ייצור נשק, נשיאה והובלת נשק, ניסיון הצתה

והיזק בזדון. כנקמה בירי בשגגה באישה ערבייה שנחשדה למפגעת, החליטו הנאשמים לייצר בקבוקי תבערה וליידות אותם לעבר נכסים בקיבוץ אשבל. נגרם נזק לגג אוהל, כסאות פלסטיק ושטיחים. נקבע מתחם עונש הולם שנע בין 6 ל- 18 חודשי מאסר בפועל והושת עונש של 6 חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות וענישה נלווית. בית המשפט העליון החמיר בעונשם של הנאשמים וגזר על הנאשמים עונש של 12 חודשי מאסר בפועל.

· ת"פ (מחוזי י-ם) 17823-02-19 מדינת ישראל נ' אבו אלהווא (08.01.2020) - הנאשם הורשע על יסוד בהודאתו בהפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות, ניסיון תקיפה בנסיבות מחמירות, ניסיון היזק מיוחד והצתה. במספר הזדמנויות שונות הנאשם יידה אבנים עם אחרים לעבר כוחות הביטחון, הצית מצלמות וציוד תשתית הקשור אליהן. באישום השלישי - ניסיון היזק והצתה, קבע בית המשפט מתחם עונש הולם שנע בין 12 ל- 30 חודשי מאסר בפועל. הושת על הנאשם עונש של 26 חודשי מאסר בפועל.

· ת"פ (מחוזי מרכז) 45561-04-17 מדינת ישראל נ' קפלן (12.11.2018) - הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בעבירות תקיפה בנסיבות מחמירות ממניע גזעני, קשירת קשר לפשע, סיוע להצתה, וסיוע להשחתת פני מקרקעין ממניע גזעני. הנאשם היה מעורב באירוע תקיפה של ערבי בסמיכות לכפר ראס כרכר בשל מוצאו. בנוסף, הנאשם ואחרים היו בדרכם לבצע פיגוע בכפר ביתילו. בהגיעם למקום הבחינו ברכב השייך לתושב הכפר. אחד מהאחרים ריסס כתובות "נקמה זריקות אבנים" וצורת מגן דוד על בית סמוך, ובמקביל שפך אחר נוסף חומר דליק על מכסה המנוע והצית את החומר באמצעות גפרור. נגרם נזק כבד לרכב. הנאשם לא לקח חלק פעיל באירוע השני, אך היה שותף לקשירת הקשר, לקח חלק בהבאת האמצעים ונכח במקום בזמן ביצוע העבירות. באירוע השני נקבע מתחם עונש הולם שנע בין 8 ל- 24 חודשי מאסר בפועל, והושת על הנאשם עונש של 12 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית. בית משפט העליון לא התערב בעונש (ע"פ 9057/18 פלוני נ' מדינת ישראל (3.5.2020)).

13. בנוסף אפנה לפסקי הדין הבאים שניתנו בעבירות שבוצעו ממניע גזעני, שנסיבות ביצוען חמורות מנסיבות המקרה דנן, לצד פסקי דין שניתנו בעבירות הצתה שלא ממניע גזעני, כדלקמן:

· ת"פ (מחוזי מרכז) 8718-02-14 מדינת ישראל נ' ריכטר (04.02.2015) - הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות של קשירת קשר לפשע ממניע גזעני, הצתה בצוותא והשחתת פני מקרקעין בצוותא מתוך מניע גזעני וכן הפרת הוראה חוקית. הנאשם יחד עם שני אחרים, קשר קשר לצאת באישון ליל לפעולת הצתה והריסת רכוש בכפר פלסטיני. הנאשם ושני האחרים הצטיידו מבעוד מועד בחומר דליק, כיסויי פנים, כפפות ותרסיסי צבע. השלושה

הגיעו רעולי פנים לכפר ערבי, שם ריססו סמלי מגן דוד והציתו משאית ומכונית. נגרם נזק כבד למשאית והמכונית הושבתה. הנאשם היה נתון בתנאים מגבילים בעת ביצוע המעשה. נקבע מתחם עונש הולם שנע בין 25 ל- 50 חודשי מאסר בפועל והושת על הנאשם עונש של שלוש שנות מאסר.

· ע"פ 577-22 מדינת ישראל נ' נאוגרקר אוחנינה (06.03.2022). המשיב הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של הסתה לאלימות, התפרעות שסופה נזק מתוך מניע גזעני וחבלה במזיד ברכב ממניע גזעני. על רקע מבצע "שומר החומות", המערער חבר להתארגנות חברתית ברשתות החברתיות במטרה לפגוע בערבים ובעסקיהם בבעלותם. באחד ממקרי האלימות של המערער ואחרים, הבחינו הללו ברכב בו נסע אזרח ממוצא ערבי. האחרים הוציאהו מרכבו ובעודם תקפו את המתלונן, המשיב חבל יחד עם אחרים באלות ובבעיטות במתלונן וברכבו תוך שהם שוברים את מראותיו, שמשותיו ואף מנסים לעקור את דלתותיו. בית משפט קמא קבע מתחם עונש הולם שנע בין 12 ל- 28 חודשי מאסר בפועל והשית על המשיב 12 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית. בית המשפט העליון החמיר בעונשו של המשיב וגזר עליו 20 חודשי מאסר בפועל.

· ע"פ 5794/15 מדינת ישראל נ' טויטו (31.01.2016) - המשיבים הורשעו בפרשת הצתת בית הספר הדו לשוני בירושלים, הממוקם בלב שכונת מגורים, באירוע שתוכנן מראש. המשיבים פעלו בצוותא חדא, התפרצו לבית הספר, הציתו בניזן שהשיגו מראש וריססו כתובות נאצה, תוך הסבת נזק כבד לשתי כיתות. בית משפט קמא קבע מתחם עונש הולם לעבירת ההצתה שנע בין שנת מאסר לחמש שנים בפועל והשית על המשיבים עונשים של 24 ו- 30 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית. בית המשפט העליון קבע כי מתחם הענישה מקל מידי והוסיף 8 חודשי מאסר לעונשי כל אחד מהמשיבים.

· 52691-02-13 מדינת ישראל נ' יוסף ואח' (10.11.2013) - הנאשמים הורשעו על יסוד הודאתם בהצתת משרדי קבוצת הכדורגל ביתר ירושלים, במחאה על הבאת שחקנים מוסלמיים לקבוצה. הם נערכו לאירוע מבעוד מועד, הצטיידו עם בקבוקי דלק ומציתים, ניפצו את אחד החלונות של המשרדים שפכו את תכולת הבקבוקים והציתו אותם. כתוצאה מהדליקה נגרם נזק שנאמד ב- 140,000 ₪. נקבע מתחם עונש הולם שנע בין 10 ל- 30 חודשי מאסר בפועל. הושתו על הנאשמים עונשים של 15 ו- 10 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית.

· ת"פ (מחוזי חי') 3877-08-21 מדינת ישראל נ' אבו שדיד (05.12.2022) - הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירת הצתה. הנאשם הגיע עם חומר דליק לבניין המועצה

בסאג'ור, שפך את החומר הדליק על הקיר החיצוני והחלון, הצית אש וברח. כתוצאה מהמעשה נגרמו סימני פיח על הקיר והרצפה. נקבע מתחם עונש הולם שנע בין 14 ל- 40 חודשי מאסר והושת על הנאשם עונש של 16 חודשי מאסר וענישה נלווית.

· ת"פ (מחוזי ב"ש) 21013-06-14 מדינת ישראל נ' יוסף (26.09.2016) - הנאשם הורשע על פי הודאתו, לאחר שמיעה חלקית של ראיות, בעבירה של הצתה. הנאשם השליך פיסת קרטון בוערת לעבר מועדון אחר שכניסתו למועדון סורבה. הנזק למועדון נאמד בסך 5,000 ₪. נקבע מתחם עונש הולם שנע בין 12 ל- 24 חודשי מאסר בפועל, והושתו על הנאשם 250 שעות שירות לתועלת הציבור, תוך סטייה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום.

· ע"פ 4052/15 חיימוב נ' מדינת ישראל (10.12.2015) - המערער הורשע על יסוד הודאתו בהצתת רכב של חברה לשעבר של חבר המערער. במסגרת הסדר הטיעון סוכם כי המאשימה תטען לעונש של עד 20 חודשי מאסר. בית משפט קמא השית על המערער עונש של 12 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית. בית המשפט העליון לא התערב בעונש.

14. בהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה וכן בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה - אני קובעת את מתחם העונש ההולם כנע בין 12 חודשי מאסר בפועל ל- 36 חודשי מאסר בפועל.

ו. גזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם

15. לאחר קביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם זה, בהתאם להוראות סעיף 40א וסעיף 40יב לחוק העונשין.

הנאשם נעדר עבר פלילי. הוא בחר לנהל הליך הוכחות, ולא ניתן לזקוף לזכותו קבלת אחריות על מעשיו. הנאשם יליד שנת 2000 - צעיר, שחייו לפניו, נשוי טרי, כאשר הזוג מתמודד עם אתגרים רפואיים שפורטו. הנאשם אח בכור לשישה אחים צעירים ממנו, העובד עם אביו במשק החקלאי המשפחתי. כך שהטלת עונש מאסר פוגעת בנאשם ובני משפחתו. לדברי הנאשם, בעברו נדחק לשוליים, על רקע פינוי משפחתו מעמונה, והוא לא גויס. כעת הוא מנהל אורח חיים יציב, מתמיד בעבודתו, ומבטא שאיפות נורמטיביות לעיסוק בחקלאות. לחובת הנאשם יש להתחשב בצורך בהרתעתו, בשים לב למהות העבירות בהן הורשע, ולמניע הגזעני שביסוד מעשיו, תוך מתן דגש גם לחשיבות הרתעת הרבים. לצד זאת, ראוי להתחשב בכך שהנאשם היה נתון במעצר בין התאריכים 24.1.23 - 7.2.23, ולהיותו נתון בתנאים מגבילים זה למעלה משנה, מאז שחרורו ממעצר ועד היום.

16. לאור האמור לעיל, ולאחר שקלולם של מכלול הנסיבות לכף חומרה ולכף קולא, כפי שפורטו, אני מתרשמת, כי יש לגזור את עונשו של הנאשם בחלקו התחתון של מתחם העונש, אף כי לא בתחתית מתחם העונש, וגוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 16 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו.

על הנאשם להתייצב לריצוי עונש המאסר שנגזר עליו ביום 8.9.24 בשעה 10:00. הנאשם יתייצב בבית המעצר "הדרים", או במקום אחר על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון ועותק מפסק-דינו. על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, טלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ב. מאסר על תנאי למשך שישה חודשים. הנאשם יישא בעונש זה אם בתקופה של שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר יעבור על עבירה מהעבירות בהן הורשע.

ג. פיצוי בסך של 4,000 ₪ למתלונן, שישולם בעשרה תשלומים חודשיים רצופים ושווים החל מביום 10.9.24 וב- 10 לכל אחד מתשעת החודשים העוקבים.

ניתן היום, ג' תמוז תשפ"ד, 09 יולי 2024, בהעדר הצדדים.